

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Evoluționăm sau capitulăm? — La vremuri noi, oameni noi. — Cum se compromite instituția Camerelor de Comerț și Industrie. — Anteproiectul codului comercial. — Cu ocaziunea înființării unei mari bănci altruiste o îngrijorare legitimă. — *Cronica*: Reducerea Seantului Băncii Naționale a României. Nou registru de comerț. Subscripția publică ultimului împrumut român. Aviz.

Evoluționăm sau capitulăm?

În proiectele de legi ale înființării creditului agricol și a valorificării produselor agricole găsim multe principii de reformă radicală a vieții noastre economice, cari principii ies din cadrele ideologiei capitaliste.

Recunoaștem, că dobânzile uzuale de azi sunt o povară insuportabilă pentru producție. — Dar tot atunci trebuie să o spunem, că socofirea acestor dobânzi nu este dovada neînțelegerii situației de azi din partea capitalului; ei procentul lor este cota minimală de rentabilitate, dictată de împrejurări. Și câtă vreme aceste împrejurări nu se schimbă, durere, acele dobânzi nu pot fi scăzute la nivelul lor dinainte de războiu, cu atât mai puțin la cel al dobânzilor din țările din apusul Europei. S'a spus, și o mai repetăm, că dobânzile urcate nu sunt cauza, ci efectul crizei economice generale; tot așa și scăderea prețurilor la cereale este efectul crizei generale, și unul special al schimbărilor tehnice și economice prin care a trecut agricultura în diferitele țări. Prin devaluarea valutei proprietarii de capital lichid de numărare, au păgubit enorm. Lipsa acestui capital de operațiuni, și a creditului de lungă

durată, sunt unele dintre cauzele crizei de azi.

Ori dispozițiile, ce le cuprinde legea reformei creditului agricol, izbesc foarte simțitor, tocmai în capitalul de numărare lichid, ceea ce constituie o piedecă în calea refacerii noastre economice în general. — Pentru ajutarea agriculturii ele sunt un paliativ demagogic, bun pentru narcotizarea trecătoare a păturei rurale a populației noastre. Dispozițiile Legii valorificării produselor agricole, cari aproape suprimă comerțul liber cu cereale și amenință existența industriei morăritului, sunt măsuri bune pentru a sporii nemulțumirile și a distruge pe unii dintre cei mai buni și siguri contribuabili — fără ca prin sacrificarea acestora să se poată ajuta efectiv agricultura.

Aceste două reforme sunt operele dlui Ministru Madgearu. Credeam, că ele sunt rezultatul unor vederi personale ale D-sale, și aveam nădejdea, că realizarea acelor principii va întâmpina rezistența colegilor din Guvern a dlui Madgearu, și mai ales rezistența Parlamentului.

Proiectul de lege al sindicalizării industriei, făcut de dl Ministru Manoilescu, inspirat de aceleași principii colectiviste ne face să credem, că am greșit în presupunerile noastre, și să concludem, că dacă acești doi excelenți economiști sunt inspirați de aceleași idei, trebuie că întreg Guvernul este animat de aceleași intenții revoluționare, în reforma vieții noastre economice.

Proiectul de lege al dlui Manoilescu impune sindicalizarea forțată a industriilor, pe specialități: ramuri de producție,

pentru a le pune sub controlul direct al statului, atât cu privire la producție, plățirea impozitelor, etc. cât și la desfacerea produselor lor direct la consumatori, cu omiterea comerțului, intermediarul de până aci între producător și consumatori. — Că-și va putea, ori nu, ajunge scopul: ieftinirii producției și a reducerii prețurilor de desfacere, este problematic pentru industria noastră atât de fină; dar că va răspândi și întări biurocratismul este sigur. Vom avea comisari guverniali (sinecuriști politici, paraziți ai producției); se va reduce la minim spiritul de inițiativă particulară, vom speria capitalul extern, care va evita să între în întreprinderile românești handicapate și stângenite de atâtea măsuri inutile, cari le primejduiesc rentabilitatea. Vom prăsi în schimb funcționărisul sterp, vom încuraja carierele de consum, vom transforma viața noastră economică după chipul și asemănarea celei sovietice, deși nici acolo experimentările nu au dat rezultate desăvârșite și definitive.

Poate că cel ce scrie aceste șire e o fire prea impresionabilă, când își mărturisește emoția, ce i-au cauzat-o aceste reforme economice, despre cari crede, că vor revoluționa întreagă structura economică a țării noastre. Civilizația noastră de azi are la bază ideologia capitalistă. Deși urmările economice ale războiului, după cum s'a și prevăzut de unii economiști, vor reforma fundamental viața economică a continentului nostru, — totuși noi credem, că aceasta reformă se va face tot în spiritul capitalist. Nu putem crede, că ideologia capitalistă și-ar fi epuizat toate resursele, și ar fi incapabilă de a face față problemelor economice aruncate la suprafață de războiul european, chemat să lichideze greșelile trecutului! Sau da? Și atunci evoluționăm spre colectivismul, care trece dincolo de solidaritatea economică; care ajunge în apele comunismului tuturor atrocităților?

Evoluționăm sau capitulăm?

SPECTATOR.

La vremuri noi — oameni noi!

Au trecut 12 ani de când s'a ferminat războiul; ani de bucurii pentru popoarele, cari și-au văzut realizate idealurile naționale, ani de prefaceri și suferințe însă pentru toți: învinși ori învingători. Nu ne-am dat și nu ne dăm nici azi îndeajuns seama, că urmările, morale, psihologice, economice, sociale și politice ale celui mai groaznic războiu depe pământ sunt cu mult mai profunde și mai sguuitoare, din toate punctele de vedere, decum s'ar crede. Pentru urmările bune ale acestui războiu și-au sacrificat cei căzuți în războiu: viața; cei răniți, mutilați ori ceice și-au contractat vre-o boală cronică, sănătatea; iar noi fericiții supraviețuitori, cari nu ne-am ales cu rane ori boli fizice nevindecate, am sacrificat liniștea și confortul unui trai liniștit și civilizat, noi suntem victimele fatale ale timpurilor de tranziție, premergătoare nouilor așezări, ce au să urmeze. Suferim cu toții, și doar poezii și artiști vizionari, cu ajutorul fantaziei fine și extrem de sensibile, ce-i caracterizează, vor putea nimeri în creațiunile lor tiparele vremurilor, ce au să vină; restul muritorilor suferind de miopia mediocrației, vom duce în spate povara acestor zile, nădăjduind că următorii noștri, vor trage foleasele acestei mucenicii a noastre, pe care trebuie să o suferim, pentru a contribui, măcar prin acest rol pasiv, la făurirea unei lumi mai bune și mai înțelegătoare.

Necazurile, nevoile și suferințele fără număr, se sporesc pe zi ce merge, într'un timp, când am realizat pe teren științific și cultural progrese ne mai pomenite, până azi. — Acestea stări paradoxale tradează, că la baza civilizației noastre trebuie să fie principii greșite, nedreptăți și minciuni, cari amenință întreg edificiul ei, construit secole întregi. Avertismen-

tele metafizice ale filosofilor budhiști, cu privire la drumul greșit pe care înaintează civilizația europeană, pare a fi confirmate de realitate; Krishnamurti apare ca și un Messia a unor vremuri nouă, cari trebuie să urmeze, salvând civilizația europeană de un dezastru groaznic.

Pe teren industrial America a realizat progrese formidabile, având la baza lor concepții simpliste, în evident contrast cu cele ale civilizației europene. „Civilizația Europeană este subiectivă, patrimoniile naționale de apărut, constând din limbă, moravuri, cultura intelectuală, sunt prea numeroase și atât de diverse” spune dl Ing. Cioc, în conferința ținută în lunile trecute la Institutul Românesc de Organizare Științifică a Muncii, — tratând diferite aspecte ale vieții industriale din America de Nord, și făcând comparație între condițiile producției și stările economice generale ale Americii și Europei. Bătrâna Europă trosnește din toate încheieturile ființei sale; abia se aude ici colo, glasul slab al conducătorilor popoarelor ei, treziți la realitatea primejdiilor amenințătoare, — pledând pentru confederarea economică a Statelor Europene. Blăstămul păcatelor moștenite se împotrivesc, făcând obstacole în calea realizării acestui unic plan pentru salvarea Europei întregi; dar mai târziu ori mai curând și acei întârziași ai vremurilor de totdeauna, vor ceda. — Planul Briand trebuie să învingă.

Luminatul nostru bărbat de Stat Titulescu, a avut toată dreptatea, afirmând în discursul-răspuns, ținut cu ocazia banchetului, ce s'a dat întru sărbătorirea sa la Geneva, — că criza economică din Europa fiind generală, ea nu poate fi înlăturată decât prin măsuri, — cu caracter unitar pentru întreaga Europă, invitând Societatea Națiunilor să găsiască fără întârziere modalitățile.

Vremuri grele, vremuri cu adevărat mai tari decât bietul om. Din situația generală critică vom putea eși numai cu

ajutorul unor conducători ridicați la înălțimea importanței acestor vremuri, creatoare de o nouă lume. — Avea-i-vom oare? Să ni-i dea Dumnezeu, dar cât mai curând!

SPECTATOR.

Cum se compromite instituția Camerelor de Comerț și Industrie,

În cotidienele bucureștene din ultimele zile am aflat știrea, că la Slatina s'a înființat o Cameră de Comerț și Industrie. — Afară de motivele politice, — cari primează totul în țara noastră, — nu găsim nici un rezon economic acceptabil, care ar indica acest târgușor, numit Slatina, — ea să aibă o Cameră de Comerț și Industrie. — Jur împrejurul Slatinei există Camere, chiar prea multe, cu cari Slatina are legături de comunicație directe suficiente și de care nu este despărțită nici prin teren accidentat.

Afară de aceea în Regulamentul Legii Camerelor este dispoziția categorică în Art. 2, al. 4 că „Ministerul industriei și al Comerțului nu va face propunerea de înființare de noi Camere, decât atunci când va face constatarea, că veniturile anuale ale viitoarei Camere, nu vor fi mai mici de 5.000.000 Lei”. Aceasta dispoziție și omiterea dispoziției, din Art. 2 al Legii vechi, că „Guvernul, apreciind importanța intereselor comerciale și industriale, va putea înființa, în fiecare capitală de județ, câte o Cameră de Comerț și de Industrie, având ca circumscripție județul” — ne îndreptăția să credem, că s'a pus capăt înființării de Camere ciuperce, cari răsar după fiecare schimbare de guvern, drept realizări ale parlamentarilor populari.

Întreg vechiul Regat este presărat cu o serie de camere minuscule, cari nu au nici un drept de existență, și unde nu se face altceva, decât certuri țigănești. — Urmăriți le cu atențiune buletinele și Vă veți convinge de adevărul acestei afirmațiuni.

Între astfel de împrejurări nu e mirare că împotriva modului cum funcționează camerele se produc nemulțumiri, și că camerele își pierd însemnătatea, pe care trebuie s'o aibă. — Aceste camere mici compromit însăși instituțiunea camerelor profesionale, — ceea ce este o pagubă pentru interesele economice ale țării. — După cum s'a mai afirmat în coloanele acestei reviste, apărarea acestor interese trece tot mai mult asupra organizațiilor și instituțiilor profesionale.

câtă vreme majoritatea sufragiului universal este deținută de pătura rurală. — Afară de aceea este de prevăzut, că Statul viitorului apropiat, va avea o structură corporativă, bazată pe colaborarea armonică a păturilor sociale productive, cari îl vor compune. — Având în vedere că tagma negustorilor și a meseriașilor, este în minoritate față de agricultori; având în vedere, că azi domnește o atmosferă antinegustorească, chiar și în rândurile păturei conducătoare a vieții noastre publice; având însă în vedere, că de dezvoltarea industriei și înflorirea comerțului depinde propășirea economică viitoare a ori-cărei țări din lume, — reprezentarea intereselor comerțului și ale industriei trebuie depusă în mâinile celor mai selecte elemente.

Cu țigăni și certuri vaza camerelor în general va scădea și cine crează camere, unde se desfășoară acest fel de activitate, nu poate fi prietenul comerțului și al industriei, ci dușmanul, care voiește să le compromită în ochii publicului.

Iată de ce noi am excepționat înființarea unor camere, cu sediul în orașe de dincoace de Carpați cu mult mai mari, decât Slatina; iată de ce noi nu am fi pentru înființarea unor Camere în centre industriale din Ardeal, cari merită mai mult decât Slatina să aibă camere de comerț și industrie.

În afară de toate acestea, înființarea Camerei din Slatina mai comportă și o altă însemnătate. — Partidul dela putere care a afirmat cu fiecare ocazie dată, că luptă pentru ordine și legalitate, se pune într-o situație de autodesmințire a acelor afirmațiuni, prin călcarea regulamentului propriu ale Legii proprii; ceea ce constituie un act arbitrar, contra cărora luptăm neincetat, dar nu biruim, pare că ar fi o altă Hydră.

Sighișoara.

I. FĂGĂRAȘANU.

Anteproiectul codului comercial.

Societățile comerciale.

VII.

Având în vedere rolul covârșitor pe care societățile comerciale îl au în economia națională a statelor moderne, reglementarea juridică a acestor concentrațiuni de capitaluri, ca factori de producție, au ocupat și ocupă un prim plan în preocupările legiuitorilor. Fiecare stat se nizește să afle și să legisfeze pentru societățile sale comerciale normele de

drept cele mai perfecte și cele mai adecvate necesităților sale specifice, încadrându-le în ritmul progresului econom general.

Societățile comerciale constituiesc fără îndoială cea mai importantă materie în toate codurile de comerț.

Principiile fundamentale de drept, cari alcătuiesc cadrele lor juridice, poartă pecetea politicii economice generale a statului respectiv. Statele, cari în politica lor economică sunt inspirate de principii liberșchimbiste, își îmbracă și societățile lor comerciale în norme de liberalism îngăduitor. Liberalismul normelor de drept va fi cu atât mai accentuat, cu cât statul este mai avizat la concursul capitalului străin.

Statele nordice ca Anglia, Norvegia și Suedia au adoptat în legislația lor comercială un sistem mai exclusivist, care protejază în măsură covârșitoare capitalul național.

Statul nostru, care în opera gigantică de refacere și consolidare are absolută nevoie de ajutorul capitalului străin, nu-și poate permite luxul izolării, — după ce politica aceasta („prin noi înșine“) a dat faliment — ci este constrâns de forța împrejurărilor de a fi față de străini mai conciliant mai „ospitalier“ în legislațiile lui cu caracter economic.

Pornind dela convingerea, că pentru punerea în valoare a imenselor noastre bogății naturale este indispensabilă o cât mai mare concentrare de capitaluri naționale și străine, iar forma cea mai potrivită în care aceasta concentrare se poate face fiind societatea comercială, autorii anteproiectului codului comercial au lăsat libertate absolută la întemeierea societăților comerciale fără nici o restricțiune în cece privește origina capitalului sau naționalitatea asociațiilor. Cu un cuvânt *materia societăților comerciale este întemeiată în anteproiect pe normele celui mai larg liberalism economic și juridic.*

Este însă dela sine înțeles, ca liberalismul acesta nu trebuie interpretat în sens absolut.

Dacă societățile comerciale formează un puternic instrument de propășire economică, prin abuzurile posibile ele pot deveni periculoase pentru societate și pentru stat. Libertatea economică trebuie îngădită în anumite cautele legale și activitatea lor trebuie supusă unui *control obiectiv*.

Întrebarea ce se pune este aceea, că cine să exercite acest control? În sistemul liberalismului economic controlul se exercită în primul rând de marile publice și de celelalte societăți cu acelaș obiect adevărat prin liberă concurență. În al doilea rând *controlul este comercializat în puterea de stat*, ca supremă regulatoare a vieții sociale.

Dar și aici se naște întrebarea: care putere de stat să exercite controlul? În statele absolutiste controlul îl deține puterea executivă prin sistemul concesiunii, iar în statele democratice controlul îl exercită puterea judecătorească. Anteproiectul a adoptat acest din urmă sistem, care e în perfectă armonie cu caracterul fundamental al legislației și întregii noastre organizații de stat și care corespunde mai mult și cu principiul libertății economice.

Regimul juridic al societăților comerciale este deci întemeiat în anteproiect pe principiul libertății economice, controlată de către puterea judecătorească a statului, ceea ce constituie așa numitul sistem normativ. Acest sistem la preconizat și subsemnatul în studiul „despre întreprinderile de bancă și societățile anonime” publicat în „Revista Economică” (vezi „Revista Economică” Nr. 28, 35 anul 1928). Citind anteproiectul codului de comerț nu cu puțină satisfacție am constatat că principiile de bază și de detaliu pentru cari am pledat în studiul menționat cadrează aproape integral cu principiile adoptate de anteproiect.

Astfel garanțiile legale pe cari le-am crezut pentru apărarea intereselor terților persoane și îndeosebi ale acționarilor, creditorilor și deponenților (la institutele bancare), au fost înscrise în mare parte în anteproiect. S'a lărgit și

intensificat responsabilitatea administratorilor, s'au însăprît garanțiile legale la constituirea societăților, s'au prevăzut norme pentru apărarea micilor acționari (minoritatea acționarilor), se proiectează minuțioase precauțiuni în vederea împiedicării fraudelor de tot felul, se majorază sancțiunile de ordin civil și penal și multe altele pe cari le vom înșira și analiza mai târziu la capitalul societăților pe acțiuni.

În general putem spune, că materia societăților comerciale este tratată în anteproiect cu multă temeinicie și scrupulozitate, care trădează convingerea autorilor despre importanța capitală a acestor instituțiuni juridice.

E regretabil, că societățile de asigurare, cari au fost reglementate recent prin o lege specială, (vezi Legea pentru constituirea și funcționarea întreprinderilor private de asigurare și reglementarea Contractului de asigurare, publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 148 din 7 Iulie 1930) și cooperativele cari asemenea au fost reglementate separat (Legea Cooperăției din 28 Martie 1929) n'au fost cuprinse în anteproiectul codului de comerț.

Numărul societăților comerciale așa numite „clasice”, cunoscute în dreptul ardelean și în cel al vechiului Regat: Societatea în nume colectiv, în comandită simplă, și pe acțiuni, — a fost sporit cu alte forme de societăți și anume cu *Societatea în comandită pe acțiuni* și *Societatea cu răspundere limitată*, cari au dat rezultate favorabile în Germania. Înmulțirea formelor de colaborare economică este un postulat al ritmului economic tot mai amplu și mai intensiv, ca o urmare a progresului în domeniul tehnic al mijloacelor de comunicație și de producție.

În ce privește regimul juridic anteproiectul a creat o platformă unitară pentru toate societățile comerciale, decretându-le pe toate *persoane juridice*.

Ce e drept societățile comerciale pe acțiuni și în dreptul azi în vigoare sunt

persoane juridice, dar societatea în nume colectiv și aceea în comandită simplă constituie o instituție intermediară între firmele individuale ca persoane fizice și societățile anonime ca persoane morale, și ca organizațiuni de drept au multă asemănare cu caracterul juridic pe care anteproiectul vrea să-l confere „întreprinderilor comerciale”, ca „patrimoniu distinct de persoana comerciantului”. Aceste două societăți în dreptul ardelean (maghiar) constituiesc două instituțiuni hibride, cu caracter imprecis, care în practică a dat loc la multe controverse și la multe complicațiuni inutile.

Anteproiectul investește și societatea în nume colectiv și în comandită simplă cu calitatea de persoane juridice, (art. 119).

Pentru a evidenția calitatea aceasta de persoană distinctă de aceea a membrilor (asociaților), anteproiectul stabilește numai răspunderea *subsidiară* a membrilor societății în nume colectiv și a asociaților comanditați (sau interni) la societatea în comandită simplă. La fel este reglementată răspunderea și în codul comercial din regat în vigoare.

Credem că sistemul răspunderii subsidiare este greșit și ar fi mai potrivit cu cerințele vieții noastre comerciale sistemul solidarității, așa cum există în dreptul ardelean.

Răspunderea *subsidiară* înseamnă că creditorii societății nu pot executa pentru creanțele lor pe *membrii* societății simultan cu patrimoniul societății, ei trebuie să încerce încassarea mai întâi prin vânzarea averii acesteia. Dacă patrimoniul societății nu acopere creanțele exigibile, creditorii se pot întoarce și în contra membrilor societății sechestrându-le averea lor personală.

Acest grad de responsabilitate secundară constituie un regres față de sistemul solidarității.

Este adevărat, că desavantagiile subsidiarității anteproiectul le atenuază prin dispoziția, că „hotărârea judecătorească obținută în contra societății este opozabilă fiecărui asociat” (art. 173), adică

în baza sentinței de condamnare dată în contra societății, după eșuarea execuției în contra patrimoniului acesteia, se poate urmări și averea membrilor, fără a trebui să fie în procesuați separat. Este o inovație aceasta și o înlesnire pentru creditori, dar ea nu le acordă destulă garanție în contra eventualelor escrocherii.

În practică forma societății în nume colectiv și în comandită simplă este foarte apropiată de aceea a întreprinderii comerciale individuale, căci toată existența membrilor (la soc. în comandită simplă numai aceea a membrilor interni) este angajată în întreprinderea comună. Este tipica societate familiară, când tatăl și fiul sau doi frați își asociază priceperea și averea pentru înființarea și exploatarea unei întreprinderi comerciale (sau industriale). Ce este mai ușor decât a escroca pe creditori prin răspunderea subsidiară! Până ce creditorii vor în procesua și executa societatea ca persoană distinctă, asociații au chiar ocaziunea bine venită pentru a-și dosi averea lor personală, care de obicei nu este altceva decât o derivație a patrimoniului societății, căci se formează din câștigurile societății.

Considerațiuni de oportunitate pledează deci pentru responsabilitatea solidară, dar aceasta nu este contrară nici normelor de drept. Calitatea de persoană juridică nu exclude răspunderea solidară, doar *actele societății sunt actele sau operațiunile membrilor ei*, și astfel nu este nici o rațiune de a degaja averea lor particulară de răspunderea imediată și concomitentă cu aceea a patrimoniului societății.

Îndeosebi în epoca postbelică, în care simțul de onestitate este eclipsat pe toată linia, nu este consult să lași ușite deschise prin cari s'ar putea furișă intențiunile frauduloase, când tendința generală este tocmai restrângerea și combaterea cu toate mijloacele posibile a pornirilor dolozive și criminale.

(Va urma).

Dr. IOACHIM TOLCIU, Cluj.

Cu ocaziunea înființării unei mari bănci altruiste o îngrijorare legitimă.

Ceeace de mult era o necesitate național-economică și ce de un timp încoace a devenit și un imperativ social politic: asanarea creditului nostru agricol a intrat în fine în faza realizării. Legea Băncii Agriculturii Românești, institutul menit să rezolve această mare problemă, e tocmai acum în desbaterea Corpurilor Legiuitoare. Poate, pecând aceste rânduri vor vedea lumina tiparului, legea va fi și votată și promulgată deja și banca va putea fi înființată începându-și activitatea atât de mult așteptată.

Măsura în care Banca Agriculturii Românești își va putea atinge scopul, ce comportă în sine și liniștea acestei țări, depinde dela foarte multe împrejurări. Noi nu voim să ne ocupăm de toate aceste împrejurări, căci aceasta nu s'ar putea face nici sumar măcar în cadrul unui articol de revistă. Ne vom ocupa numai de una singură din ele: de *chestiunea personalului*.

Bunul mers al ori-cărei întreprinderi atârână în cea mai mare parte de capitalul intelectual de care dispune. Cea mai perfectă întreprindere, adecă aceea, care are toate condițiile de progres, dacă încapă pe mâna unor oameni incapabili e sortită să dea rezultate șubrede sau chiar să se prăbușească.

La noi în ce privește întreprinderea de bancă pe acțiuni (celelalte întreprinderi anonime nu interesează aci) s'a înrădăcinat o concepție profund greșită: că ea e o instituțiune particulară și ca atare fiind, aparține exclusiv acționarilor ei, recte mandatarilor acestora, deci aceștia pot să deacearnă posturile de conducere, executive, de control sau de tehnică cui vor ei.

Credem că nu e necesar să aducem prea multe argumente pentru răsturnarea acestei erezi. O bancă, după-cum e de un calibru mai mic sau mai mare, înglobează și o seamă mai mică sau mai mare de interese străine. De cele mai multe ori cercul de interese străine legate de o bancă întrece cu mult cercul restrâns al intereselor acționarilor. Aproape toate băncile chivernisesc averi străine în formă de depuneri spre fructificare cari depășesc cu mult capitalurile proprii. Deaceea nu poate fi indiferent pentru opinia publică pe mâinile cui e încredințată soarta unei bănci. În cazul Băncii Agriculturii Românești, ce se înființează cu un scop de utilitate publică și pentru care Statul aduce jertfe materiale considerabile, chestiunea personalului ei de toate categoriile, e de o importanță deosebită și poate

fi supusă cu drept cuvânt discuției și controlului public, mai cu seamă că legile existente nu reglementează suficient comerțul de bancă și verosimil nici legea Băncii Agriculturii nu va fi cuprinzând dispoziții în ce privește această chestiune de o importanță vitală.

Pentru a ne justifica îndrăzneala de a atinge o chestiune care în mentalitatea publică se consideră ca „tabu“, amintim aci că viața economică-financiară a Ardealului de după Unire a înregistrat mai multe prăbușiri de bănci, toate numai din cauza că personalul, mai cu seamă cel de conducere, cel executiv și cel de control a fost recrutat pe criterii cu totul false. Retăcem cazurile precum nu facem amintire nici de jertfele aduse de Stat din banii publici pentru a salva atâtea existențe dela ruina în care au fost năruite de către aceste bănci.

Oameni fără nici o pregătire profesională, fără experiență, fără vocațiune, fără simțul răspunderii, fără simțul datoriei, incapabili, — s'au cocoșat de multeori la posturile de răspundere ale băncilor la care am făcut aluzie mai sus. La una din băncile ce a ajuns în faliment, o bancă mijlocie din capitala unei provincii, postul de director general îl ocupa un fost sfârnar de vite, care abea dacă știa scrie și citi. (Legea nici măcar cunoașterea scris-cititului nu o cere dela directorul unei bănci).

N'avem nici un motiv să dubităm în bunele intenții și buna credință a organizatorilor Băncii Agriculturii Românești, nici să tragem la îndoielă perspicacitatea sau să suspectăm intențiile lor. totuși pentru ai preveni de o greșală în care au căzut atâția oameni luminași și de bună credință înaintea lor, am ținut să ne arătăm îngrijorarea noastră.

Banca Agriculturii Românești, institut cu caracter altruist, nu-i permis să devină cuib cald pentru niște sinecuriști și un nou izvor de câștiguri nemuncite ei, trebuie să fie un teren de validitate pentru cea mai probată și mai chemată muncă profesională.

Cluj, 30 Martie 1931.

VASILE BUCUR.

CRONICA.

Reducerea Scontului Băncii Naționale a României. Cu începere de Miercuri, 1 Aprilie 1931 taxa scontului Băncii Naționale a României a fost redusă dela 9%

la 8% și dobânda împrumuturilor pe efecte publice (Lombard) dela 10% la 9%.

Reducerea a fost determinată de scăderea scontului urmată în ultimele luni în piețele principale străine, precum și de împrejurările economice interne, cari reclamau aceasta reducere.

Banca Națională va continua să dea și de aici încolo cea mai mare atențiune calității efectelor, pe cari le primește la scont și va lua toate măsurile utile, ca clientela băncilor încă să beneficieze de dobânzi mai favorabile la băncile particulare, cari vor beneficia de scăderea scontului.

Nou registru de comerț. Guvernul a depus la Cameră un proiect de lege asupra *Registrului de Comerț*, care va fi un registru public, purtat la fiecare Cameră de comerț și în care vor fi înmatriculați toți comercianții, societățile comerciale etc. din circumscripția Camerei.

Noul registru de comerț va înlocui registrul firmelor comerciale dela Tribunale.

Proiectul a fost favorabil primit de cercurile interesate.

Subscripția publică ultimului împrumut român a avut mare succes. Deschisă la 26 Martie a. e. a durat 5 zile și s'a semnat deja în prima zi întreaga sumă de clientela băncilor.

Subscripția publică închisă, sumele se vor pune la dispoziția Statului român, prin Banca Națională cel mai târziu până la 21 April a. e., și o bună parte chiar înainte de acest termen.

Sumele rezultate din tranșa doua a împrumutului extern vor fi întrebuințate conform programului de dezvoltare economică și financiară, după cum urmează:

200 milioane franci francezi (circa 1 miliard 320 milioane Lei) pentru Creditul Agricol Ipotecar al României.

250 milioane franci francezi (circa 1 miliard 650 milioane Lei) pentru căile ferate.

220 milioane franci francezi (circa 1 miliard 450 milioane Lei) pentru drumuri.

200 milioane franci francezi (circa 320 milioane Lei) pentru fondul de rulment al tezaurului.

200 milioane franci francezi (circa 1 miliard 320 milioane Lei) pentru agricultură și alte investițiuni productive.

În special suma pentru fondul de rulment al tezaurului e așteptată de cercurile conducătoare ale Ministerului de Finanțe, deoarece cu această sumă se va putea face față nevoilor imediate ale Statului.

„ECONOMUL“, institut de credit și econ., s. a. Cluj.

AVIZ.

Banca „ECONOMUL“, institut de credit și economii, societate anonimă în Cluj și sucursalele ei din Luduș și Iernut, în vederea punerii în aplicare a legii contra cametei, aduce la cunoștință deponenților ei, că dela data de 1 Aprilie 1931 procentele după depuneri se vor reduce cu 2%.

Cluj, la 30 Martie 1931.

Consiliul de administrație.

IN DEPOZIT

LA

„DACIA TRAIANĂ“

SIBIU

PIAȚA UNIRII 7

TELEFON: 168.

